

setlementin perustamisesta Tallinnaan. Aloite viestitettiin Setlementtiliittoon, joka tietävästi tutki sitä vakavasti.

Informaatiotekniikan hyödyntämiseen antoi lisää mahdollisuuksia osallistuminen DINE-PM (Distance Independent Education in the Province of St Michael). Käyttöön saatiin uusimmat telemaattiset laitteet ja niiden myötä mahdollisuus videoneuvottelujen järjestämiseen. Opetusohjelmaan kuuluivat nyt myös taiteen perusopetuksen käsityön ja kuvaamataidon opetus. Musiikin opetuksessa aloitettiin soitinvalmennus alle kouluikäisille ja myöskin yksilöopetuksen mahdollisuus instrumenttiopetuksessa ja aikuisikäisten laulunopetuksessa. Opiston opetustuntien kokonaismäärä oli 12 928, opintoryhmiä tasan 500. Nuorisotyön vahvistuminen tuntui. Kerhoja oli 70, kolmen päätoimisen ja kahden sivutoimisen työntekijän rinnalla toimi 61 kerhojohtajaa, kerholaisia oli 1 556.

Linnalan kannatusyhdistyksen nimi muutettiin. Vuodesta 1958 käytössä ollut nimi Linnalan Työkeskus r.y. muutettiin nyt liiton esimerkin mukaisesti aitoon kansainväliseen muotoon **Linnalan Setlementti r.y.** Kansainvälisen setlementtiliiton edustajia vieraili Linnalassa kesäkuussa. Linnala oli osaltaan mukana setlementtitoiminnan laajenemisessa, kun Leppävirralle perustettiin setlementti Ukonhattu.

Uusia haasteita – uusia projekteja

Vuoden 1997 toimintakertomukseen on kirjattu: ”Vuonna 1997 paljon esillä olleen Jeremy Rifkinin ajattelutavan mukaan poliittisessa perspektiivissä on tapahtumassa muutos pois kaksitahoisesta mallista valtio/kunnat (julkinen sektori)

vastaan markkinat kohti kolmikantaista mallia, jossa ovat mukana niin markkinat, julkinen sektori kuin kansalaissektori. Suomessa uuden mallin hakuun liittyvät myös julkisen sektorin vähentyvät voimavarat. Palveluja ei totutussa laajuudessa pystyttäne enää pitkällä aikavälillä tuottamaan. Tässä mallissa Linnala on ollut mukana tuomassa esille vaihtoehtoisia tapoja toimia, ei kilpailemassa kolmion muita osapuolia vastaan vaan yhteistyössä sekä yritysten että julkisen sektorin kanssa.” Savonlinnan kaupunginjohtaja Jorma Auvinen asetti keväällä -97 yhteistyöryhmän pohtimaan niitä palvelualueita, joilla molemmat, kaupunki ja Linnala toimivat ja miettimään uusia yhteistyömahdollisuuksia. Ensimmäisiä konkreettisia tuloksia pohdinnoista oli Vanhusten päiväkeskuksen siirtyminen Linnalan toiminnaksi ja kaupungin kotitaloustoimen tehtävien siirtyminen Linnalan vastuulle. Kaupunki sitoutui osoittamaan Linnalalle taloudellista tukea näiden tehtävien hoitamisessa.

Lainsäädännön muuttumisen ansiosta Linnalan leikki- ja esikoulu pääsi yksityisen päivähoidon tuen piiriin ja siirrettiin eroon kansalaisopistosta omaksi tulosityksiköksi. Maahanmuuttajatyössä uutena oli monikulttuurisen työosuuskunnan perustaminen kansainvälisen kohtaamispaikan yhteyteen Kaarlonkadulle. Uutena projektina aloitettiin myös omaishoitajatukitoiminta, joka sijoittui Vanhusten päiväkodin/Seniorikeskuksen yhteyteen. Ystävätupa-toiminnan vilkkautta ja tärkeyttä kuvaa se, että ystäväntuvissa kirjattiin vuoden -97 aikana yhteensä 2933 käyntikertaa.

Henkilöstön ja johtokunnan koulutusmatka tehtiin Tukholmaan Birka-gårdenin setlementtiin. Linnalan kansalaisopiston rehtori Jukka Järvisalo toimi KTOL:n hallituksen jäsenenä.

Linnalan seniorikeskus sijaitsee Linnala-talon alakerrassa, osoitteessa Pappilankatu 6.

Seniorikeskus tarjoaa monipuolisia palvelujaan ikääntyville ihmisille sekä omaishoitoperheille. Toimintaperiaatteena on asiakaslähtöisyys: asiakkaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja tukeminen. Seniorikeskuksessa asiakas huomioidaan kokonaisvaltaisesti yksilöllisyyttä kunnioittaen.

Seniorikeskuksen toimintaa tukee Savonlinnan kaupunki, Savonlinna-Säämingin seurakunta sekä Linnalan setlementti.

Keskeisen sijainnin ansiosta yhä useampi ikääntyvä löytää tiensä seniorikeskukseen.

Asiakasmäärät ovat muutaman viime vuoden aikana lisääntyneet yli kolmanneksella. Ikääntyminen ja lisääntyvät asiakasmäärät näkyvät arjen työssä. Asiakkaat tarvitsevat enemmän hoivaa ja huolenpitoa, toimintakyvyn vajeita on aikaisempaa enemmän. Muistihäiriöiden lisääntyminen tuo haasteita henkilökunnan toimintaan. Seniorikeskuksen toiminta tukee ikääntyvän arkea, ja mahdollisen laitostasumisen toteutuminen siirtyy. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään omaisten, kotisairaanhoidon, kotihoidon ja muiden asiakkaan kanssa yhteistyötä tekevien tahojen välillä. Asiakkaat kertovat seniorikeskuspäivien merkitsevän heille paljon. Säännölliset käynnit turvaavat sosiaalisten kontaktien säilymisen ja estävät yksinäisyyttä.

Kappalainen Tero Tyni Savonlinna-Säämingin seurakunnasta saa kansan kuuntelemaan. Hengellisyys korostuu ikääntyvien arjessa ja kohtaamiset ovat tärkeitä.

Savonlinnan Fotokerho / Mikko Sairanen

Arjen toimintaa

Seniorikeskus tarjoaa asiakkailleen päivätoimintaa arkipäivisin klo 9 – 15 välisenä aikana. Päivän aikana on mahdollisuus syödä aamiainen, lounas ja juoda päiväkahvit. Toiminta muotoutuu asiakkaiden toiveiden pohjalta, joten jokainen päivä on sisällöltään erilainen. Seniorikeskuksessa on mahdollisuus saunaan ja pesettää pyykkinsä. Kosmetologi- ja hierontapalveluja on myös saatavilla paikallisten yrittäjien tarjoamana. Pienimuotoisia terveydenhoitoon liittyviä toimenpiteitä kuten verensokerin- ja verenpaineen seuranta tarjotaan myös. Tarvittaessa tilataan lääkäriaikoja, tiedustellaan laboratorio-kokeiden vastauksia ja täytetään tarvittavia hakemuksia ikääntyvien etuuksiin liittyen. Asiakkaan halutessa tarjotaan ”kuulevat korvat”, ja yhdessä ratkotaan arjen pienempiä ja isompiakin pulmia.

Kuljetuspalveluasiakkaiden kuljetukset järjestetään ryhmäkuljetuksina palvelutaksilla, joten asiakkaiden ei tarvitse huolehtia hankalilta tuntuvista järjestelyistä. Seniorikeskuksessa järjestetään asiakaspäiviä myös haja-asutusalueen asukkail-

le. Pisimmillään asiakkaalla on matkaa Linnalaan 85 km suuntaansa.

Sosiaalisen toimintakyvyn tukeminen toiminnassa korostuu selkeästi. Ryhmissä voimistellaan, askarrellaan, tehdään käsitöitä, tietokilpaillaan, pelaillaan ja lauletaan. Bingo on yksi kestoosuuskeista, sillä jokaisella on tasapuolinen mahdollisuus voittaa. Jokainen osallistuu toimintaan vapaaehtoisuuteen perustuen, eli halutessaan asiakas seurailee muiden tekemisiä. Pienryhmissä toimitaan paljon ja usein vireillä onkin monta toimintaa yhtä aikaa. Sosiaalisuus korostuu ja monelle asiakkaalle tärkeintä on kuulua ryhmään. Pitkäkestoisiin projekteihin moni ei halua ryhtyä, ikääntyvät kertovat tehneensä tarpeeksi töitä elämänsä aikana. Siitä syystä muun muassa kangaspuut on varastossa, kutominen ei enää kiinnosta seniorikeskuksen asiakkaita.

Silloin tällöin sitoudumme muun muassa kädentaitoihin perustuviin projekteihin, joita yhteistyötahojen kanssa yhdessä rakentelemme.

Tyypillistä seniorikeskukselle on iloinen puheensorina, välillä ei meinaa kuulla edes omaa ääntään. Yhteisöllisyys ko-

*Linnalan
70 v juhlan
seinävaate
valmistumassa.
Vasemmalta
Taimi Korhonen,
Oili Paajanen,
Irja Muukkonen,
Hilkka Dahlström,
ja Eeva-Kaisa
Mielonen.*

Tapio Keskinen

*Seniorikeskus
huomioi
asiakkaan tarpeet
monipuolisesti.
Kampaus
saunojalle on kuin
piste iin päälle.*

Savonlinnan Fotokerho
Jouko Pirinen

rostuu ja kävijät ovat kiintyneet toisiinsa. Uusien asiakkaiden on helppo tulla mukaan toimintaan sillä heidät otetaan lämmöllä vastaan. Jos joku on poissa muiden huoli on ilmeinen. Tunnelma on tosiaan sellainen ettei kaveria jätetä.

Retkiä tehdään paljon ympäri maakuntaa ja välillä kauemmaksikin. Toiminta on mieleistä ja osallistujamäärät suuria. Retkillä tutustumme paikallisiin nähtävyyksiin ja tietenkin ruokailemme nauttien paikkakuntien erikoisuuksista. Asiakkaat kokevat retket tärkeinä, sillä ikääntyvän on usein hankalaa matkustella itsenäisesti. Kustannukset saadaan pidettyä kohtuullisina kun kuluja on jakamassa iso joukko ihmisiä.

Asiakkaiden kommentteja

Seniorikeskuksen palvelu on korvaamaton minulle. Seniorikeskus on minulle ennen kaikkea virkistyspaikka. Tapaan siellä ystäväni ja nautin monipuolisesta ohjelmasta. Käytän saunapalvelua ja pesetän pyykkini Seniorikeskuksen näppärillä työillä. Kerran viikossa käyn hierojalla. Syntymäpäiväjuhlanani on järjestetty seniorikeskuksessa useamman kerran. Osallistun aktiivisesti

myös muihin Linnalan opiston tarjoamiin tilaisuuksiin, muun muassa yleisöluennoille. Aikaisemmin myös ruokailin Linnalassa mutta nyt minulle tuodaan ruoka kotiin sotainvalidi etuutena.

Majuri Aarre Annala, 89 v

Olen käyttänyt Linnalan opiston palveluja lähes 30 vuotta. Kävin laulupiirissä, yhteiskunnallisessa piirissä ja opiskelin englantia. Nyt käyn seniorikeskuksessa tapaamassa ystäviä, sillä sosiaaliset kontaktit ovat mielestäni tärkeitä. Osallistuminen myös ennalta ehkäisee muistin ongelmia, joita minulla ei onneksi vielä ole. Seniorikeskuksessa opin aina jotain uutta ja näin ollen pysyn ajan hermoilla.

Sylvi Palin, 94 v

Seniorikeskus on minulle ennen kaikkea henkinen virkistätymispaikka.

Kyllikki Korhonen, 81 v

Seniorikeskus merkitsee minulle kaikkea. Odotan koko viikon torstaiamua päästäkseni tapaamaan ystäviäni. Päivän aikana rupatellaan ja tehdään kaikenlaista kivaa. Olen käyttänyt Linnalan opiston palveluja yli 30 vuoden ajan.

Hilkka Dalström, 86 v

Seniorikeskus merkitsee minulle hyvin paljon. Espoosta Savonlinnaan muuttaneena en tuntenut ihmisiä. Seniorikeskuksessa olen saanut monta hyvää ystävää, joiden kanssa tapaamme myös muulloin. Seniorikeskuksen retket on mahdollistanut tutustumisen Savonlinnan seutuun ja ympäristökuntiin, jotka olivat minulle tuntemattomia. Savonlinna ympäristöineen on tehnyt minuun lähtemättömän vaikutuksen vesistönsä ja kauniin luontonsa ansiosta.

Inga Salminen, 80 v

Yhteistyö

Seniorikeskuksessa vierailee seurakunnan työntekijöitä säännöllisesti. Asiakkaat kokevat vierailut tärkeinä, sillä ikääntyvät kertovat hengellisten arvojen korostuvan vuosien karttuessa.

Vierailulla käy myös ihmisiä eri ammattialoilta kertomassa työstään sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia kertomassa ajankohtaisia terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita.

Linnalan opiston opiskelijat vierailevat säännöllisesti tarjoten muun muassa musiikillisia elämyksiä.

Linnalan leikkikoulun kanssa yhteistyötä tehdään muun muassa yhdessä leipoen ja liikkuen. Lasten vierailut seniorikeskuksen ovat ehdottoman tärkeitä niin ikääntyville kuin lapsillekin. Kohtaamiset huipeutuvat yleensä yhteiseen lauluhetkeen, josta puhutaan koko loppupäivä.

Vapaaehtoisten osallistuminen viriketoiminnan järjestämiseen tuo oman värinsä toimintaan. Eläkeikäiset eri ammattialojen edustajat vierailevat seniorikeskuksessa säännöllisesti. Liikuntahetket, tanssi ja käsityöt sujuvat ammattitaitoisten vapaaehtoisten ohjaamina kiitettävästi ja asiakkaat osallistuvat aktiivisesti toimintaan.

Seniorikeskus tarjoaa paikallisille sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille mahdollisuuden käytännön harjoitteluun. Toiminta on erittäin tervetullutta ja opiskelijat otetaan ilolla vastaan. Opiskelijoille käy jo lyhyessä ajassa selvillä, miten suuri merkitys ennalta ehkäisevällä toiminnalla on ikääntyvän arjen tukijana. Vuorovaikutus ikääntyvien ja nuorten opiskelijoiden välillä on mutkaton. Opiskelijat kertovat viihtyvänsä ja asiakkaat jakavat mielellään elämänviisauttaan ja elämäkokemustaan nuoremmille. Opiskelijat tuovat mukanaan ideoita ja energiaa ja näin ollen tukevat seniorikeskuksen henkilökunnan työtä.

Omaishoidontuki ja Parkkitoiminta

Linnalan setlementti hallinoi myös RAY:n rahoittamia projekteja. Linnalan omaishoidontuki ja Linnalan parkkiprojekti toteutetaan yhteistyössä Seniorikeskuksen kanssa. Toimintaa tukee Savonlinnan kaupungin sosiaalitoimi ja Savonlinna-Säämingin seurakunta. Yhteistyötä tehdään myös Savonlinnan dementiayhdistyksen sekä Savonlinnan seudun omaishoitoyhdistyksen kanssa.

Omaishoidontuen työntekijä koordinoi myös ystäväntupatoimintaa. Tupia on neljä kappaletta ja ne sijaitsevat eri puolilla Savonlinnan kaupunkia. Tupien arjen työstä vastaavat vapaaehtoiset päivystäjät. Tupien käyttäjät ovat pääsääntöisesti eläkeikäisiä.

Vapaaehtoisten hankinta ja kouluttaminen ovat omaishoitotyöntekijän vastuualuetta.

Linnalan omaishoidontuki ja Linnalan parkkiprojekti toteuttaa toimintaansa seniorikeskuksen tiloissa. Omaishoitotyöntekijä ohjaa ja neuvoo omaishoitajia tarjoten apua perheiden arjen tukijana.

Omaishoitajille järjestetään säännöllisiä kokoontumisia, retkiä ja henkilökohtaisia tapaamisia jokaisen perheen henkilökohtaiset tarpeet huomioiden. Kotikäyntejä tehdään tarvittaessa ja yhteistyötahojen yhteisiin palavereihin osallistutaan myös.

Omaishoitotyöntekijä vierailee paikallisissa yhdistyksissä ja eläkeläisjärjestöissä kertomassa omaishoitajuuteen liittyviä asioista.

Parkkiprojekti tarjoaa palveluitaan omaishoitoperheille. Omaishoitaja voi tuoda läheisensä hoitoon turvalliseen viirikeitä tarjoavaan ympäristöön oman vapaahetkensä ajaksi. Hoidettavat osallistuvat samaan toimintaan kuin seniorikeskuksen asiakkaat. Palvelu on tervetullutta ja yhä useampi perhe löytää tiensä Linnalaan. Toiminta tukee omaishoitoperheiden arkea. Monelle perheelle palvelu on ensimmäinen askel käyttämään kodin ulkopuolisia palveluja. Yhteistyössä omaishoitotyöntekijän kanssa mietitään keinoja ja vaihtoehtoja ja ohjataan asiakkaat käyttämään heille kuuluvia laakisääteisiä palveluja.

Omaishoitoperheet voivat mahdollisuksiensa ja voimavarojensa mukaan osallistua kaikkeen seniorikeskuksen järjestämään toimintaan. Hoitajan onkin

helpompaa jättää suojattinsa parkkiin, kun tietää, että ohjelma on mielekästä ja ikävä ei yllätä. Omaishoitotilanne voi olla hyvinkin arka asia ja ryhmään tuleminen pelottaa, joten tuntosarvia tarvitaan. Henkilökunnan sujuvan yhteistyön ansiosta omaishoitoperheet ovat ikään kuin sulautuneet osaksi seniorikeskusta, siten parkkiasiakkaat eivät ”leimaudu”.

Yhteistyössä Savonlinnan Seudun Kädentaidot ry:n kanssa Seniorikeskuksen asiakkaat valmistivat seinävaatteen. Teoksen suunnittelusta ja valmistumisesta vastasivat Liisa Koponen, Hilikka Koponen sekä Oili Paajanen. Teemana Linnalan opiston seitsemän vuosikymmentä. Työstä löytyy Linnalan logoja eri vuosikymmeniltä ja Keskeisenä Settlementi logo.

Seinävaatteen tekoon osallistuneet: Hilikka Koponen, Liisa Koponen, Oili Paajanen, Paula Kosonen, Aulis Arveli, Aino Liimatta, Elvi Mikkonen, Osmo Liimatta, Kaarlo Liimatta, Erkki Tiainen, Vappu Tiainen, Lasse Liimatta, Annikki Litmanen, Ritva Neuvonen, Pirkko Liimatta, Aino Mikkonen, Sylvi Palin, Lilli Ahokas, Eeva-Kaisa Mielonen, Leena Rytönen, Irja Muukkonen, Taimi Korhonen, Hilikka Dalström, Anja Ruonakangas, Eeva Kolho, Liisa Koponen, Sisko Heikkinen ja Ella Kukkonen.

Pirjo Jäntti

seniorikeskuksen
vastaava

*Aarre Annalan askeleet
johtavat lähes päivittäin
seniorikeskukseen
”lyttöjä” tapaamaan.
Käinälössä Pirjo Jäntti.*

Savonlinnan Fotokerho
Jouko Pirinen

